

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/243674,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Wierny-Bogu-i-Ojczyźnie-w-100-lecie-prymasostwa.html>
23.06.2026, 06:28

Ogólnopolska konferencja naukowa „Wierny Bogu i Ojczyźnie w 100-lecie prymasostwa kardynała Augusta Hlonda”

18 czerwca 2026 r. w Centralnym Przystanku Historia im. Prezydenta Lecha Kaczyńskiego przy ul. Marszałkowskiej 107 w Warszawie odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa pt. „Wierny Bogu i Ojczyźnie w 100-lecie prymasostwa kardynała Augusta Hlonda”.

18.06.2026

[Kardynał August Hlond Kościół](#)

Organizowana przez Biuro Badań Historycznych IPN konferencja pt. „Wierny Bogu i Ojczyźnie w 100-lecie prymasostwa kardynała Augusta Hlonda” została poświęcona postaci prymasa Polski (sprawującego tę funkcję w latach 1926-1948). Również sto lat temu August Hlond został arcybiskupem gnieźnieńskim i poznańskim. Było to w dziejach II RP bardzo ważne wydarzenie. Podczas konferencji przybliżone zostało życie i działalność tego wybitnego lidera Kościoła w Polsce. Obrady zostały podzielone na cztery panele. W pierwszym z nich omówiony został patriotyzm kard. Hlonda i jego nauczanie o narodzie. Część druga poświęcona była różnym aspektom jego prymasowskiej działalności w II RP. Podczas trzeciego panelu referenci przedstawili nieznane aspekty aktywności hierarchy w czasie II wojny światowej. W ostatniej części konferencji omówiona została krótka, ale bardzo efektywna działalność kard. Hlonda w Polsce pod rządami komunistów. Postać prymasa Polski została przedstawiona z różnych perspektyw badawczych i również w oparciu o nieznane wcześniej źródła archiwalne.

Program konferencji:

- 9.30 - Otwarcie konferencji
- Panel I: Generalia
 - 9.40-10.00 - Ks. prof. dr hab. Paweł Bortkiewicz SCHr (Akademia Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu), *August Hlond - Prymas odzyskiwanej suwerenności*.
 - 10.00-10.20 - Ks. dr Paweł Jasina SCHr (Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej), *Hlondiańskie nauczanie o narodzie*
 - 10.20-10.40 - Ks. dr Bogusław Koziół SCHr (Wyższe Seminarium Duchowne Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej), *Troska kard. Augusta Hlonda, protektora emigracji, aby „na wychodźstwie nie zginęły polskie dusze”*
 - 10.40-11.00 - dyskusja
 - 11.00-11.20 - przerwa
- Panel II: W Drugiej Rzeczypospolitej
 - 11.20-11.40 - Ks. prof. dr hab. Jan Pietrzykowski SDB, *Prymas Polski kard. August Hlond jako reorganizator Konferencji Episkopatu Polski w latach 1926-1939*
 - 11.40-12.00 - Dr Przemysław Pazik (Uniwersytet Warszawski), *Prymas August Hlond i Konkordat 1925 r.*
 - 12.00-12.20 - Prof. dr hab. Paweł Skibiński (Uniwersytet Warszawski), *Prymas August Hlond wobec reformy prawa małżeńskiego z 1928 r.*
 - 12.20-12.40 - Dr Zbigniew Stanuch (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Szczecinie), *Kard. August Hlond jako założyciel Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej*
 - 12.40-13.00 - Prof. dr hab. Tomasz Sikorski (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Szczecinie,

Uniwersytet Szczeciński), „Pracował zawsze z głęboką perspektywą w dal. Widział nie tylko to, co się dziś dzieje. On widział przyszłość”. Rada Społeczna przy Prymasie Polski Augustie Hlondzie – próba bilansu (1934-1939)

- 13.00-13.30 – dyskusja
- 13.30-14.10 – przerwa
- Panel III: W czasie wojny
 - 14.10-14.30 – Ks. dr hab. Jarosław Wąsowicz SDB (Archiwum Salezjańskie Inspektorii Pilskiej), *Losy wojenne kard. Augusta Hlonda – stan badań*
 - 14.30-14.50 – Ks. prof. Tadeusz Lewicki SDB (Salezjański Uniwersytet Salezjański w Rzymie), *Raporty kard. Augusta Hlonda na temat sytuacji w okupowanej Polsce*
 - 14.50-15.10 – Prof. dr hab. Jan Żaryn (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego), *Kardynał August Hlond i Rząd RP na Uchodźstwie*
 - 15.10-15.30 – Ks. dr hab. Sławomir Bylina prof. KUL (Katolicki Uniwersytet Lubelski), *Kardynał August Hlond w świetle źródeł londyńskich*
 - 15:30-16.00 – dyskusja
 - 16.00-16.20 – przerwa
- Panel IV: W Polsce rządzonej przez komunistów
 - 16.20-16.40 – Dr hab. Rafał Łatka prof. UKSW (Biuro Badań Historycznych IPN, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego), *Kardynał Hlond jako budowniczy struktur Episkopatu Polski po II wojnie światowej*
 - 16.40-17.00 – Ks. dr hab. Grzegorz Wejman prof. Usz (Uniwersytet Szczeciński), *Organizacja struktur kościelnych na Ziemiach Zachodnich i Północnych*
 - 17.00-17.20 – Ks. dr Albert Warso (Katolicki Uniwersytet Lubelski), *Stolica Apostolska wobec działalności prymasa Hlonda w powojennej Polsce*
 - 17.20-17.40 – Ks. dr hab. Dominik Zamiatała prof. UKSW (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego), *Zakony w koncepcji duszpasterstwa Kościoła katolickiego w Polsce po II wojnie światowej*
 - 17.40-18.00 – dyskusja
 - 18.00-18.20 – zamknięcie konferencji

Pliki do pobrania

[Program ogólnopolskiej konferencji naukowej „Wierny Bogu i Ojczyźnie w 100-lecie prymasostwa kardynała Augusta Hlonda” \(pdf, 2.59 MB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Warszawa

Centrala

Kościół

Konferencja naukowa